

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:
 Egész évre. 20.— kor.
 Félévre. 10.— kor.
 Negyedévre 5.— kor.
 Egy hónapra 1.70 kor
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Hirdetések díja:
 Egy □ cm. területen-
 ként 8 fillér.
 Nyíltér és magán-
 érdekű közlemények
 soronkint 40 fillér.

Megjelenik
 minden nap, az ün-
 nepek és vasárnapok
 kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.
 Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:
Koncz Ákos.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.
 Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Egy kis vihar.

Debreczen, november 1.

Az idegesség nem jó tanácsadó. Ezt igazolja a képviselőház tegnapi tárgyalása, mely a trónörökös házasságának becikkelyezéséről folyt, hol az idegesség türelmetlenségben, majd az újabb időben ismeretlen imparlamentáris viselkedésben nyilvánult. A trónörökös házasságának minden legkisebb részletét annyira megvitatták már a sajtóban és azon kívül, hogy annak nincs olyan oldala, melyet a nagy közönség is ne ösmerne és megösmertette azt az igazságügyi bizottságban Szilágyi Dezső oly alaposan és részletesen, hogy egy kis jóakarattal vita nélkül kellett volna a beterjesztett törvényjavaslatot elfogadni, melyet a miniszterelnök annyi gondossággal és oly minieziózus közjogi figyelemmel készített elő.

Az ellenzéknek azonban mindez nem elég. Neki közjogi vita kellett. Oly régen nem nyílt alkalom közjogi sérelmekről panaszkodni, hogy valóban kapóra jött egy kis parázs

közjogi vita. És mert a szabadelvű párt nem akart belemenni a már százszor elismételt vélemények ellenében a javaslatban kifejezett álláspontjának vitatásába, készletben volt a müfelháborodás, hogy a szabadelvű párt nem tartja érdemesnek a közjogi kérdések tárgyalását, hogy nem meri felvenni az ellenzék által odadobott keztyüt, hogy nincs lelkesedés a kormánypártban a nagy közjogi érdekek iránt.

Hát ez a taktika már nagyon ösmeretes és nem számíthat arra, hogy azzal hatást lehessen elérni akár a parlamentben, akár azon kívül. A magyar népben sokkal több józanság és politikai bölcsesség van, semhogy felülne az ily fogásoknak és a vaklarmára még nagyobb zajt és mozgalmat idézzen elő. Miért? Csak azért, hogy a közjogi ellenzék választói előtt azzai állhasson elő, hogy megmentette az alkotmányt, hogy vitézül megállotta a sarat a kormányval szemben.

Csak hogy ezek a fegyverek, nagyon elrozsdásodtak és Magyarországon ma már senki sem fogja

elismerni, hogy alkotmányunk veszályben forog, mikor minden magyar meg van lelkében győződve arról, hogy oly királyunk van, ki nek uralkodása alatt még a lehetősége is ki van zárva annak, hogy a magyar alkotmánynak egyetlen betűje figyelmen kívül hagyassék vagy meg nem tartassék.

És Széll Kálmán miniszterelnök válasza a közjogi támadással szemben a legkényesebb igényeket is kielégíthette. Önérzettel tette a miniszterelnök azon kijelentést, hogy a képviselőháznak már elég alkalma volt meggyőződni arról, hogy nem fél a parlamenti discussióktól s épen ezért nem érheti az a vád, hogy nem tudna vagy nem akarna a felvetett kérdésben az ellenzék állítására kellő feleletet adni s a leghelyesebb válasz volt a fészkelődőknek az, hogy úgy neki, mint a szabadelvű párt tagjainak meg kell adni a jogot, hogy véleményt akkor nyilvánítsanak, mikor azt szükségesnek látják s az volna valódi sérelem, ha a parlamenti szólásszabadságot oly korlátozással kötnék meg, hogy bi-

TÁRCZA

Halottak napján.

Enyhe napsugár süt még ablakomba,
 De hull a levél, sápad a haraszt.
 Barnulni kezd a ligeteknek lombja
 Meleg verőfény rügyet nem fakaszt.

Ősz volt akkor is, éke hullt az ágnak,
 Rajta elmulás könye reszketett,
 Oda künn, hogy egy sirt megástak
 Hova lehajtd fáradt bus fejed.

Valóra vált-e ott magasztos álmod?
 Hova bizton vitt a te nagy hited.
 Vajjon mit nyujt lenn a siri világ ott
 Ha létünk megszűnt, a sziv semmi lett.

Vagy álomlátás ott is a mi kinesünk!
 Lelkünk hona egy végtelen világ.
 De hajh! ha elvész, porrá válik szivünk,
 Gyönyört mi érez? üdvöt majd mi ad.

Vagy majd betelik lelkünk nagy reménye:
 Hogy ott feléled, mi itt porba vész!
 A sziv föléréz s ujra ébredése,
 Nem a bu, a köny folytatása lész.

Üzend meg hát a hulló falevéltől,
 Ki már alszol a cyprus-lomb alatt!

Jut-e hozzád a bu forró könyéből?
 Mely itt utánnad untalan fakad.

Hull, hull a levél s a mint hullt az ágról
 Halkan zizegve sugja esendesen:
 Alszik! Nem érez fel a sir porából,
 Ki ott pihen már! — álma végtelen.

Vértessy Ida.

Sándru meg a felesége

Orb Sándrunak koresmája van valami
 utszélén a hegyekben, két nagy bükkfa
 között.

Aki arra jár, az benéz, ha másért nem,
 a szép asszonyért, aki a Sándru felesége.
 Az különb ezégér gyalult forgácsnál, lólin-
 gászó, mázolt üvegnél, hosszú rőzsefejű póz-
 nánál...

Talán még olyan is ellátogat oda, aki-
 nek arrafelé sem volna utja.

Olyan is, akinek semerre sincs utja.
 Bolyhós ezundrás, hegyi tolvaj, havasi sze-
 génylegény, ragyás arczu haramia.

Megissza Sándrunál a maga kupieza
 pálinkáját; majd megmondják ott neki, a
 mikor odébb kotródják. Azzal nem törődik
 Orb Sándru hogy hova. Ha megmondaná,
 sem hallaná.

Jöhet azután az egész megye esendőre,
 az sem ijeszt reá, hogy kiadja. Hazudik,
 hogy könyvből sem olvashatná jobban.

— Vakuljak meg domnule, ha láttam
 — magában utána mondja: a mióta elment.
 — Megeküszik a legharagosabb szentre is.

Az egyetlen Tódor fiuval van máskép.
 Van ugy, hogy maga Sándru keresztül
 tudná döfni. Pedig a eselédjének sem vétett
 soha.

No hát hiába, nem szereti Orb Sándru.
 Talán, mert annak az egynek nem látszik
 az arcán a himlő helye.

Azért nem árulja el azt sem.

Gorombább vele, mint a többivel, annyi
 az egész. Mikor jön, azt sem mondja neki,
 hogy jól tetted, hogy jöttél. Azt sem, hogy
 elmenjen.

Mikor az asztalra dobja a ezundráját
 és azt mondja Sándrunak:

— Küldd Máriát.

Kimegy és nem küldi Máriát.

Még jó messze elkerül a háztól, hogy
 annyit se lásson abból az izgága, biggyesz-
 kedő, fészes legényből, akár a bajusza
 hegye.

Az meg ül vesztog a padon, amig jön
 Mária, akkor elibe megy és megszorítja a
 kezét.

— Mennyit vártalak, Tódor — mondja
 az asszony.

A legény mosolyog reá, ugy hogy ki-
 látszik szájából a szép, fényes foga.

— Mikor ugy marasztottak. Te, Mária

Legjobb,
 legüditőbb és
 legolesőbb a

Szolyvai ásványos gyógyviz.

Kiváló gyógyhatás:
 gyomor-, torok-, tüdő-,
 vese-, hólyag- és
 köszvénybajok esetén.

Borral vegyítve a legkitünőbb asztali viz.

Kapható minden fűszerüzletben, vendéglőben.

zonyos ellenzéki támadásra a kormánynak és a kormánypártnak azonnal ripostirozni kell. Ez a kisebbség zsarnoksága lenne a többséggel szemben, melyet a parlamentarizmus veszélye nélkül eltűnni nem lehetne.

Azért csak legyenek nyugodtak az ellenzéki apró zsarnokok. Meg fogják kapni a választ, a mit kívántak, de abban kevés köszönet lesz. Meg fogják hallani, hogy a trónörökös házassága, úgy mint a törvényjavaslatban be van foglalva, megfelel a magyar alkotmány követelményének. És meg fogják hallani, hogy van még egy szempont, mely a szabadelvű pártot arra indította, hogy zajos vitát ne provokáljon e kérdésben, hanem lehetőleg simán és zajtalanul történjék a tárgyalás s ez a tapintat és a trónörökös iránti tisztelet szempontja, mely megköveteli, hogy Magyarország jövődjének uralkodójának házassága ügyét minél kevesebb zajjal és indulattal intézzük el. És megköveteli ezt annak a viszonynak, mely a nemzet és a trónörökös között fennáll, minél szorosabba fűzése, bensőbbé tétele. Igaz, hogy nem a delikatesse kérdését képezi az, mikor a magyar trónöröklés rendjében a képviselőház önálló határozatot hoz, de az is kétségtelen, hogy midőn alkotmányunk jogait a törvényjavaslat kifejezetten fentartani kívánja, mikor az alkotmányos sérelem elkerülését célozza, akkor gravameneket emlegetni és tapintatlanul belenyulni

a trónörökös házi szentélyébe nem szabad.

A nemzetnek nagyon fontos érdekét képezi az, hogy közte és a jövő uralkodója között zavartalan egyetértés és bensőség uralkodjék. E benső viszony megzavarására nagyon alkalmas ez a nagyhangu, de csekély tartalmu támadás, melyet az ellenzék inscenirozni jónak látott.

Igaza van a miniszterelnöknek abban, hogy nem is annyira a trónöröklés alkotmányjogi kérdésének szolgált az elenzéki nekibuzdulás, mint inkább azzal a célzattal, történt hogy megbélyegzőleg mutogassanak a kormánypártra, hogy ez nem tud, vagy nem akar érvelni.

Nem az ügy mellett kardoskodtak, hanem pro domo sua választási kirohanásokat tettek a zajongók, kik megunták, hogy a parlament már huzamos idő óta szorgalommal és kitartással dolgozik s nem üres vitákban fecsérli el idejét és erejét. Egy kis szenzáció kellett s az alkotmányjogi sérelem látszata felkeltette a multak emlékeit. Ezért kellett a trónörökös házassága becikkelyezését egy kis parlamenti zajnak követnie. Reméljük, hogy a törvényjavaslat minden nagyobb incidens nélkül törvénynyé válik s hogy e felbuzdulás nem egyéb, mint vihar egy pohár vízben.

Báró Fejérváry lemondása. Egy estlap megint előáll a többször megegyezett híreszteléssel, hogy báró Fejérváry

Géza honvédelmi miniszter legközelebb megválik állásától. Ez a hír, mint az O. É. nek jelentik, ma is ép oyalaptalan, mint ennek-előtte volt.

A képviselőház pénzügyi bizottsága november hó 3 án ülést tart. Tárgy: A honvédelmi miniszterium költségvetésének tárgyalása.

4 százalékos magyar koronajáradék. A Magyar Általános Hitelbank által képviselt konzorcium — mint értesülünk — tegnap 20 millió korona névértékű 4 százalékos magyar koronajáradék-kötvények átvételére nézve opeziót gyakorolt.

Birtokmegosztás Debreczenben.

II.

A magánbirtokok legnagyobb része még most is azoké, a kiket gazdaközönség, törzsökös polgárság, civisosztály gyűjtő névvel szoktunk megjelölni Debreczenben.

A kis- és kis középbirtokokra nézve nehéz volna határozott számadattal támogatni ez állításunkat. De aligha fér kétely az alábbi számítás valóságához:

50—100 h.	229	közül	civisé	189	vagyis	82%
100—200 "	103	"	"	76	"	70%
200—500 "	47	"	"	26	"	55%
500—1000 "	6	"	"	2	"	33%

Nem hagyhatjuk válasz nélkül azt a kérdést is, mely a birtokok tulajdonságai társadalmi és műveltségi viszonyainak kutatása során tudul elbűnk: azt tudniillik, hogy a régi városalkotó elemnek: a kálvinistaságnak mily mértékben sikerült megtartani őseitől öröklött vagyonát az utolsó ötven év alatt növekedő számmal beköltözött más vallású polgárok szerzőképességével szemben. E kérdésre bátran felelhetünk azzal, hogy Debreczen 16 és fél □ mértföld határából jóval nagyobb terület van reformátusok, általában protestánsok birtokában, mint a mennyire a lélekszám arányából következtethetünk. Debreczen lakosságának ma mintegy 69% a református és lutheránus. A

még most sem untak volna meg. Tudod, én már látni akartalak.

— Elszöktél?!...

A legény körülfonta karjaival az asszony derekát és úgy szoritja magához.

— Egyszer megcsókolsz drágám, aztán magamtól visszamegyek.

— Te bolond Tódor. Ne csufolj ki engem. Miért szöktél el?...

— Nem is örvendsz, Mária, hogy eljöttem. Minek kérde, hogy jöttem, miért jöttem. Itt vagyok. Szeretsz?

— Szeretlek, mint a lelkemet. Új hozzám és beszélj.

A legény a térdeire vonja és úgy öleli magához. Oláh embereknél ez az: új hozzám.

— Mondj valamit, Tódor.

A legény két tenyere közé fogja az asszony fejét és megcsókolja a száját tüzesen...

Oláh embereknél ez a: mondj valamit.

Az asszony odahajlik a fejével a legény mellére és úgy néz fel a szeméibe.

— Ugy félek, hogy jönni fognak utánad. Megint elhúzóznak. Nem látnálak akkor, drágám, sz. Mihály napig sem. Tódor, úgy szeretlek, hogy elmennék oda én a te helyedbe.

A legény újra nevet.

— Lesoványodnék a kövér orcád. Olyan ráncos lennél, mint én.

Nézd.

Felsimítja a homlokából a haját.

— A két kezéd is megfeketednék. Nézd.

Oda teszi a kezét az asszony kezébe.

— A karodon is meglátszanék, hogy többet áll lakat alatt, mint a mennyit anélkül. Nézd.

Kékesvörös a keze hajlásánál.

Elmegy az asszony és hoz neki pálinkát.

— Igyál, Tódor. A zsidóé rosszabb. Az én egészségemre.

A legény felhajtja egy ivásra a felét, akkor megoldódik a nyelve. Nem kell, hogy nógassa az asszony, beszél magától.

— Nem bánom, csak hogy itt vagyok. Meg nem csipnek már azok a gazemberek, ha olyan is az orruk, mint a kutyaé.

— Ne bízd el magad.

— Mit?!... Hát akkor is megfognak, ha ez a kutya láb... Két hétig feküdtem vele. Legalább nem volt láncz rajta.

— Hová mennél?...

— Tudom én.

— Ott nem találnak meg, Tódor?...

— Hát ha mindegyik kutyának ezer szeme volna! Tudod a piatre álbát?!...

— Hol?...

— A Mundra patakánál. Itt mindjárt. Ahol kigyó csipte meg a kecskepásztort.

— Tudom. Oda bujnál?...

— Aki utánam mászik a fehér hegyre, az már csak ember legyen. Ott kőszálnak a Mitruék is, meg a vörös kovács. Volt eszük, hogy mindjárt oda mentek. Oda ló sem tudná felhuzni a zsandárt.

— Mikor jössz vissza?

— A mikor békén hagynak. Talán egy hét múlva, talán ma egy esztendőre, az is meglehet, hogy akkor se.

— Ne beszélj úgy. Hát ne lássalak?! Bolondokat beszélsz.

— Én utánad mennék a fehér hegyre, ha kell. Akárhova utánad.

Egész testivel csüngött a legény ajakán.

Akkor ment el az ablak alatt Orb Sándru a borzas fejével.

Mikor már Tódor legényből egy pontoska látszik csak Máriaékhöz, a hogy megy, azt kérdi Sándru.

— A Mundra patak felé megy ugy-e? A fehér hegyre.

— Azt gondolod?

— Hát csak a társaihoz fog menni, vagy mi. Azok meg ott vannak.

— És ha úgy volna?!...

Sándru fuj egyet az ő pufók, vöröses arcából.

— Semmi, csak gondoltam valamit. Tudod, hogy a tömlőczből ugrott meg.

— Azt is tudod?...

— Már arra csak emlékszem, hogy sz. Mihály napkor telt volna le az esztendeje.

— Mit gondolhatnál?...

Sándru nagy begyesen végig húzogatja az orrát egy párszor a két ujja között és olyan hangon felel, ahogy meséket szoktak mondani.

— Milyen furesa volna, azt gondoltam, ha ott a Mundra mellett négy szálas fa helyébe, a mire ő odaér, négy szál kenderbajuszu zsandár nőne ki. Tódor, mikor meglátná őket, tudom hogy nyakába venné lábait. A puskát is reá fognák...

Az asszony egy lépéssel odaállt Sándru elé, hogy szinte egymást éri arcuk.

— Ez csak úgy eszedbe jutott neked!?

Sándru úgy vigyorog, hogy a sok rossz foga egyszerre meglátszik. Olyan fertelmesen néz hozzá, mintha az ellensége vérit szörpölné.

— Csak, ugy és mégsem ugy. Hát tudod, magot szórtam én, amiből kikeljen. Zsandármagot he, he... Kíváncsi vagyok a

többi róm. kath. (18%), gör. kath. (3%) és izraelita (9%).

E lélekszám-aránnyal szemben protestáns és különösen kálvinista birtokos van:

az 50—100 holdasok között	213 (93%)
a 100—200 " " "	91 (84 2/%)
a 200—500 " " "	32 (68%)
az 500—1000 " " "	3 (50%)
az 1000 holdon fölüliek " " "	1 (33%)

Tehát 393 közép- s nagybirtokos közül protestáns vallásu 339

Római és gör. kath. vallásu polgár tulajdonában van:

50—100 holdas birtok	8	3.4%
100—200 " " "	10	9.2%
200—500 " " "	8	1.7%
500—1000 " " "	1	16.6%
1000 holdon fölül " " "	1	33%
Összesen	28	

Izraelita vallásu birtokosok száma:

50—100 holdas	4	1.7%
100—200 " " "	6	5.5%
200—500 " " "	2	4.2%
500—1000 " " "	—	—
1000 holdon fölül " " "	1	33%
Összesen	13	

Tekintélyes birtokkal rendelkeznek egyházak, iskolák, alapítványok, vállalatok, szövetkezetek, testületek. E korlátolt forgalmu birtokok száma 25; területe pedig megüti a 3240 holdat. Husz holdnál nagyobbak ezek:

Ev. ref. egyház	726 hold
Collegium	694 " "
Debreczeni I. Takarékpénztár	404 " "
Magyar államvasut	296 " "
Szőlő és bortermelő-szövetkezet	251 " "
Schäffer-Legányi ág. h. ev. árvaház	200 " "
Debreczen-füzesabonyi h. é. vasut	142 " "
Kegyesrendiek háza	93 " "
Jótekeny négyelet	67 " "
M. á. v. műhelye	65 " "
Kincstár	47 " "
Csizmadia-ipartársulat	39 " "
Ev. ref. szegényház	35 " "
Theresianum r. kath. egyház	27 " "
Andaházi-Szilágyi nevelő-intézet	22 " "
Debreczen-derecskei h. é. vasut	21 " "

Debreczen-hajdunánási h. é. vasut 22 hold
Sveticus-intézet 21 " "
Unitárius egyház 21 " "

Az ev. ref. ingyen iskoláztatás céljaira az egyháznak örök használatra átengedett 1000, nemkülönb az orsz. gazdasági tanintézet 400 holdas birtokát, a melyek telekönnyileg a város nevének állanak, községy vagyon közé soroztam.

Fontos jelenség, hogy a birtokok, különösen pedig az 5 holdnál nagyobb birtokok számának és területének egyenletes megoszlásával párhuzamosan alakult a gazdaságok eloszlása. A birtokmegoszlást feltüntető statisztikai adatokat csaknem pontosan fődik a gazdaságok hasonló viszonyairól gyűjtött számadatok.

Debreczenben a gazdaságok száma, melybe az összeírás a mezőgazdaságilag művelt legkisebb területeket is fölvette, 2996. Harmadfélszázal több a birtokok által kimutatott számánál. A mezőgazdaságok 56.98% át — 1707-et — kezelik föld birtokosok, földmivesek és bérlők. Míg 43.2% án (az országos átlag 32.51) egyéb foglalkozásu egyénekre, iparosokra, kereskedőkre, értelmiségyi foglalkozásuak, mezőgazdasági munkások osztoznak.

A városokon általában véve így szokott ez lenni. Iparos, kereskedő, hivatalnok szívesen szerez egy kis kertet, szőlőcskét üdülésre, szórakozásra inkább, mint haszonra.

De már a gazdaságok számait tekintve, meglepően nagy eltérés van Debreczen és a többi erősen mezőgazdasági jellegű városok: Szeged, Szabadka, Vásárhely és Kecskemét között. Még a kevesebb népességű és kisebb határu Kecskemét is jóval több mezőgazdaságot számlál, mint Debreczen, t. i. 4518-at. Szabadkán 7113, Vásárhelyen 7861, Szegeden pedig 10495 gazdaságra oszlik a művelés alatt álló terület. Majdnem önként értendő, hogy ahol ennyi a gazdaság, ott a földbirtokosok, földmivesek és bérlők magasabb %-ában részesülnek a gazdaságoknak. Érdekes, hogy Debreczenhez e tekintetben Szeged áll legközelebb: 61.26%-kal és Kecskemét legmesszebb: 78.07%-kal. Vásár-

hely és Szabadka földbirtokosainak, földművelőinek és bérlőinek részesülése is fölül van a 76%-on.

Az összehasonlítás folytatásának során arra a jellemző körülményre is rájövünk, hogy a legtöbb gazdaságot számláló városok birnak viszonyilag legkevesebb mezőgazdasági területtel. Mert ime Szegeden ez a terület 100 251, Vásárhelyen 122 347 hold. Debreczen mezőgazdasági területe, a közös használatban levő hortobágyi legelő nem lévén fölvéve, 121 792 hold, Szabadkáié 127.804 hold, Kecskemété pedig 144 529 hold, csaknem az egész határa.

Nagyság-kategóriák szerint a gazdaságok Debreczenben imigy oszlanak meg:

Törpegazdaságok (0—5 holdas) száma 1596 (53.27%); kisgazdaságoké (5—100 holdas) száma 1211 (40.42%); középgazdaságoké (100—1000 holdas) száma 180 (6.01%); nagygazdaságoké (1000 holdon fölül) száma 9 (0.30%).

Tehát az összes gazdaságoknak több mint fele a törpegazdaságokra esik. Mégis ez az 53.27 arányszám alatta marad az országos átlagnak. Hasonló állapotot találunk a többi, kizárólag mezőgazdasági jellegű városokban. Még Szegeden is csak 57.18% a törpegazdaság.

A kis hadnagy története.

Csunya, ködös őszi idő van s komor, melankolikus hangulat szállja meg az ember szívét. A haldokló természet eszünkbe hozza az elmúlás nyomasztó gondolatát.

Szomorú menet vonul végig az utcán s meg-megesuszik a négy ló a nedves kövezeten, a mint nehézkösen vonszolják maguk után a diszes halottas kocsit.

Megáll egy valaki a járda szélén és utána néz a gyászmenetnek:

— Szegény ember! Ki gondolta volna, hogy ez az örökké jókedvű hadnagy, a tisztikar kedvence, ez is eldobja magától az életet! Ki tudja miért tette!

S az egész város csak arról beszél. A

földbe és huzza maga után a lábait, a testét.

— Tódor, megállj!

Látja. Most kanyarodik a vale felé.

Egyszeriben a fehér kőnél van.

Talán odaugorhatnék innen a dombtetéről hozzá. Nem bánja, hogy a fején keresztül is.

Ugy repül lefelé a völgybe, mint a nyíl.

Most ért Tódor a Mundra patakhoz.

Megy által a pallón. Azontul hegy van; fehéres meszes hegy, azután utat vesztő erdők, megint hegy, megint erdő.

Ha túl ment a Mundra egyszerű és a Sándru emberei ott rejtőznek valahol, ki nem menekül a karmaik közül.

De ha meglátná őket és visszafutna a pútyén keresztül és berugná maga után a vízbe azokat a törött, hasadt deszkákat!...

Egyszerre megáll a leány, mintha a földbe czövekédtek volna a lábai úgy sikolt, mintha fojtának.

— Vissza, Tódor!... Fuss, menekülj!...

Az a lövés nagyon megrázta az agyát, mintha minden ér egyszerre elpattant volna benne. — Mind a két karját reá szoritja szemeire és úgy is látja, hogy üldözik a szeretőjét.

Hát megörült az, hogy a paitra alba felé fut, a honnan meg nem menekülhet, ha szárnyai volnának is.

Az asszony letépi nyakáról a kendőt és elhajítja magától, azután neki iramodik a csatakos rétnék.

A maga testével fogja szeretőjét takarni!...

Otthon jókedvű nótát dudorászik buta Orb Sándru piros arcu, siró babának.

...Lumea me...

nőttjére. Te Mária, valóságos, eleven, szuronyos zsandár. Hallottál még ilyent?

Az asszony mellen ragadja, hogy az egész poczakos emberkével fordulásnak indult a világ. Ugy belemered a szeméibe, mintha azoknak beszélne.

— Szólj tisztán, hogy megértselek. Elárultad?... Te gyalázatos.

— Milyeneket gondolsz. Reá uszítottam volna a kopókat, amíg a házamban volt. En nem azt csináltam. Csak csendes, madaracsám, nem bizonyos, hogy meg nem menekül azért.

— Hitványabb vagy a kigyónál, rosszabb a beszéded a kigyócsipésnél.

— Nagyon rossz vagy hozzám, drágám. Ahhoz is olyan vagy? Nekem mindegy, akármilyen vagy. Haragudtam arra egy kicsit.

— Gyalázatos?...

— Ha reá mondod, igaz.

— Utállak, mint az ellenségemet.

Sándrunak kiszederjesedik az arca. Mintha a lélegzetét szoritának vissza.

— Utálsz, derék asszony?... Az majd szebb lesz nálam — az akasztófán.

— Irtózom tőled, mint az ördögtől.

Akkor hahotával nevetett Orb Sándru.

— Ördög?... Jó. Ne nagyon hivo-gasd... ha...ha...ha... El talál jönni.

Már a Mundra-patakban fürdik, a piatra albánál. Tudod, hogy néz ki?... Mint a zsandár, dráguezám. Négy ördögre nem számít Tódor!...

Az asszony ököltre fogja a két kezét és avval vág a Sándru mellére.

— Te nyomorult, nyomára vezetted őket. Hitvány a lelked, a tested!...

Orb Sándru úgy tesz, mintha ő most az ital mián tántorodnék. Szédül a gyönyör-rüségétől, hogy a fejükre taposott.

— Csak annyit izentem nekik, hogy

ott a Mundrapataknál találkozhatnak Bánes Tódorral — ha úgy tetszik nekik.

Hátha nem tetszett ugy.

— Azt nem mondtam meg, hogy ná-lam fog először inni és a...!...

Csak izentem, hogy ott lesz.

Akkor már koppant az Orb Sándru feje a falon. Egyszerre olyan lett az az asszony, mint a tigris... A fogaival téphetné széjjel! Nagyon lők rajta, hogy a pofók arcu emberke egyben odagurul a szék alá. Onnan is vigyorog az arca az asszonyra.

*

Mi az egész a Mundra patakig?...

Ha utól érhetné még azt az embert, mig oda nem ér. Ha szárnyai volnának, mikkel repülne elibe, mint villám. Csak most az egyszer repülhetne!... Csusznék érte szívesen halála napjáig akár a hátán!...

Rug egyet Orb Sándrun, a mikor keresztül ugrik rajta!...

Por sem látszik a Tódor nyomában. Ugy kiált utána mégis, a hogy a torkán kifér.

— Tódor, Tódor...!!!

Egy-egy kőbe beleüti a lábát és felordit fájdalmában. Vörös varrottas inge kibomlott a mellén s kendője a nyakára csuszott.

Mindjárt kifujja a lelkét.

— Tódor, hahó!...

Most a dombtól nem látja csak, mert messzebb csak nem mehetett azóta. De ha igen!...

Más ember kiöntené a nyelvét, ha úgy futna fel a meredeken, mint ő. Csak a tetőig még!... onnan ellát a Mundra patakig, látja a piatra albát.

Hallott valamit!...

Már a kezeivel kapaszkodik felfelé.

Belevágja a körmeit a porhanyó

gazdag, vidám kis hadnagyról. Vajjon mi adhatta kezébe a gyilkos fegyvert?!

Gyönyörű augusztusi éjszaka volt. Néhan — a törzsvendégek — még ott maradtak az orfeumban. Egy virágzó oleander mellett állottam s unatkozva bámultam a levegőbe. Egyszerre elfojtott, szenvedélyes suttogás ütötte meg fületem.

— Nem, ne is szóljon többet . . . úgy is tudom, hogy áztatni akar s én nem ítélem el érte. Mondja, mi célja lenne a mi szerelmünknek? A felesége úgy sem lehetek, a szeretője pedig nem lennék, mint a hogy nem voltam még soha senkié. Menjen, menjen, jobb ha mi elválunk. Nem sokaig maradunk mi sem itt, maga megy jobbra, én meg balra. Hígyje el, jobb lesz ez így; nem egymásnak vagyunk mi teremtvé.

— És én nem tudnék a te mosolyod, a te tekinteted nélkül élni. Meghalok nélkül, ne üzz el magadtól!

— De Laotzi . . .

— Nem, nem, ne szólj semmit! Imádlak s te is szeretsz . . . hát mit akarsz még? — s karjai közé szorítja a bájaiban tündöklő csókszomjas leányt.

— És a családod? . . .

— Te szép, te kedves, te leányvá vált égi melódia! Csak te szeress és öleléseidől haljak meg! . . .

. . . ha szeretsz, ne gördits akadályokat az utamba, ha sziveden viseled fiad boldogságát, egyezz bele hogy feleségül vehessem azt a leányt. Ha csókjait dobálta is a tomboló közönség felé, mégis tiszta ő, mint a napsugár és szepültelen, mint a szent és én boldog leszek vele. Ha boldoggá akarsz tenni, egy rövidke *igent*, ha halálotat akarsz, egy még rövidebb *nem-et* írj. Ha belegyözel, örökké áldani fog érte

Fiad.

Borítékba tette a levelet. Csakhamar megérkezett rá a válasz is:

„Ha nőül veszed azt a nőt, megszűntél fiam lenni. Atyád.”

Harmadnap temették a szegény kis hadnagyot.

Csunya ködös őszi idő volt . . . Mintha az ég is sajnálta volna a könnyelműen eldobott ifju életet! . . .

Nemrég a fővárosba kellett utaznom Zuhogott az eső. Egy harmadrendű csapszékre menekültem előle.

Hervadt arczu, bágyadt tekintetű leánnyal mulattak ott a kőműves segédek. Fályolozott hangon dalolt nekik valami németizű kuplét.

Az ünnepelt, ifju énekesnőre ismertem benne.

Szegény kis hadnagy! És ezért kellett neki ily korán meghalni?! . . .

M. L.

A kínai háboru.

— Expresz tudósítás. —

Budapest, október 31.

A béketárgyalásokról egyre érkeznek hírek s valószínű, hogy csakhamar döntés lesz. A kártérítés lesz a pont, melyen a nézetek el fognak térni. Az európai béketárgyalók ugyanis a kínaiaktól kártérítést követelnek azokért a kínai emberekért is, kik az idegenek szolgálatában állván, az öügyökért szenvedtek kárt. Nagyon kétséges, hogy a kínaiak ebbe beleegyeznek-e, mert az nagyon sértene hiúságukal. A béketárgyalások eredményéről különben a legellentétebb hírek keringenek. Li-Hung-Csang azt mondja, hogy a tárgyalások kielégítően folynak, mások ellenben azt mondják, hogy éppen Li Hung-Csang figyelmeztette őket, hogy legyennek elkészülve a legrosszabbra.

A császár a kínai kétszínűségnek

megint egy sikerült példáját mutatta be. Csing herceghez azt táviratozta, hogy hátróztatott óhajta, hogy a zavargások valamennyi szerzőjét pártatlanul büntessék meg. Ő maga is már megbüntetett egy hivatalnokot, akiről tudta, hogy bűnös, de akit eddig senki sem mondott bűnösnek. Ilyenek bizonyosan többen lesznek s föl hívja Csing herceget, hogy gyorsan, de nem nyilvánosan nevezze meg az összes bűnösöket. Így irt a császár. Azt, természetesen, senki sem hiszi el, hogy a császár titokban bünteti meg a bűnösöket. Ezzel tisztán csak port akar hinteni a hatalmak szemébe. S különösen az az utasítás, melylyel a nyilvánosság kizárásával óhajta megtudni a bűnösök nevét, a legnagyobb ámitás és csalás. Máskor, mikor egy kínai főtisztet rosszalással sújtottak, telekürtölték az egész világot s meg is nevezték az illetőt. Most azonban esupa anonyim bűnösöket büntetnek, a kik természetesen nem léteznek.

Egy másik módja, hogy a kedves embereiket megmentésük, az, hogy hirtelen halálhíreket költik. Így történt pl. Ji herceggel is. Kínai forrásból eredő hírek szerint Ji herceg meghalt. El lehetünk készülve, hogy nemsokára mindazok meg fognak halni, kiknek kivégzését a követek kívánják.

Walderseenek most igen kényes a helyzete. Egy tiencsini távirat szerint Waldersee nem tudja érvényesíteni tekintélyét. Az oroszok tüntetőleg nem engedelmeknek rendeleteinek.

Színésznő — nő — menyasszony.

Debreczen, november 1.

Ismét egy aktuális kérdés van napirenden. Megérdemli, hogy elmélkedjünk s beszéljünk egyetmást e kérdésről. Nem fordul ugyan elő mindeanap, de elég gyakran s így — mivel most ismét előkerült — nem hallgathatjuk el, annál inkább, mert Debreczenben történt s szereplői a debreczeni szintársulat egyik énekesnője, ki mellékesen megjegyezve menyasszony, — vőlegénye s egy hírlapíró, ki kritikus is.

Sok vitára adott már alkalmat: mi joga a kritikusnak, hogyan írhat — különösen színésznőkről. A jelen eset meg — nem is olyan közönséges.

A debreczeni szintársulat egyik ösmert énekesnője — legutóbb a „Baba“ operett ezimszerepét játszotta. Egyik laptársunk kritikusa megírta, hogy az illető színésznő háttástanul játszott, majd hozzátette:

Főhibája az volt, hogy nagyon kerekdeden utánczolt s így teljesen elejtette a a szögletes mozdulatok kupirozását, mely nélkül a baba illúzió elképzelhetetlen.

A színésznő vőlegénye elolvassa a kritikát, provokáltatta a kritikust, tudtára adva, hogy mint kritikusnak csak a színésznőt, — de nem a nőt, főként ha az menyasszony — van joga kritizálni s ha külsejével foglalkozik, mint jelenleg is, a színésznőt megsértette.

Az nem tartozik az ügyre, hogy békésen intézték el. A tény az, hogy valaki, — jelen esetben a vőlegény — korlátozni akarta a toll, a kritika szabadságát, jogát.

Ezután már nem az a fő, kik a szereplői ez ügynek, itt most már csak az a kérdés, szabad-e kritikusnak a nővel foglalkozni s a színésznő és nő elválaszthatók-e egymástól?

Mikor az a színész avagy színésznő a színpadon megjelenik — akkor már ki van téve a nyilvános kritizálásnak úgy a nagyközönség, mint a sajtó részéről. Mindenesetre, mikor a kritikus ír a szereplőkről, a nővel szemben lovagiasabb s bármilyen

élvezhetően is legyen annak a színésznőnek játéka, kiméletesebben ír róla, mint a férfi szereplőről. Mikor a kritikus kritizál, akkor ő előtte nem az egyén van, hanem az a szereplő, kit látott s nem az egyént, hanem a szereplőt kritizálja. Háttérbe szorul — s így is kell lenni — ilyenkor az illetőnek magánélete; az meg éppen csekély jelentőséggel bír olyankor a kritikus előtt ha nőről van szó, — menyasszony-e az illető avagy nem. Különben ha az is, nem tartozik a kritikusra, mert ő előtte csak a színésznő van, nem pedig a menyasszony avagy — már asszony.

A kritikának mindenesetre tárgyilagosságnak és igazságosságnak kell lenni. De meg közismert tény: a kritika nem minden esetben a nagy közönség véleménye — különösen a szereplőkről — az egyéni vélemény, mit legjobban bizonyít, hogy a kritikus nevét, vagy kezdőbetűjét odairja a kritika alá.

Az pedig, hogy egy kritikus ne lássa meg az illető színésznő külsejét — arról meg se emlékezzék — nemcsak lehetetlen, de absurd még gondolatnak is.

A színpadon a megjelenés, a szépség meg a hatás, mit az öltözék, avagy az egész megjelenés nyújt, már maga a siker ha nem is nagy részét, de mindenesetre egy csekély részét biztosítja az illetőnek.

A megjelenés az arc szépsége, az alak, a termet vagy például ha az illető szép ruhákban jelenik meg, a közönség színpatiáját vonzza nagyrészt maga után.

A kritikusnak feltétlen kell ezt a hatást is nézni s mivel az, ami szép, lelkünknek gyönyörűséget, örömet is szerez, a kritikusnak elengedhetetlen joga, sőt kötelessége is, hogy a színésznő külsejével foglalkozzék.

Ezek után most már csak az a kérdés — s ez elvi kérdés — a kritikus elválaszthatja-e a színésznőt — a nőtől.

Ezt még feltételezhetni sem lehet. A színésznő a nőtől elválaszthatatlan.

A színésznő a színpadon kívül társaságban mondhatja azt, hogy ő most nem színésznő, de mikor a színpadon van, akkor megszűnik ez az eset s a színésznő egy és ugyanazon személy a nővel — még ha menyasszony is.

Hogy a színésznő — s a nő egy személy, az kétségtelen s e kettő, különösen színpadon, egymástól el nem választható.

Azt pedig nem várhatja el sem színész, sem színésznő, hogy az a kritikus minden fellépése alkalmával áradozó dicséretekkel halmozza el, kell, hogy megkritizálja, mert különben minden színész s színésznő — művész lenne.

Mindenesetre nem a legkellemebb az illetőre, ha a külső megjelenéséről nem irnak kedvezően, de aki annyira érzékeny, hogy a kritikát — ha az nem föltétlen dicséret — nem tűrheti, van mód segíteni, különösen ha már menyasszony az illető; visszavonulni a nyilvános kritikától a családi tűzhelyhez.

A kritikát tűrni tartozik minden nyilvános szereplő s holmi csekélységek miatt, mint jelen esetről is. hol a józan gondolkodás is azt mondja, hogy a színésznő s nő

egy személy — lovagiaskodással a toll szabadságát, a kritika jogát korlátozni, befolyásolni nem szabad, nem lehet!

Oroszlán.

SZÍNHÁZ.

Don Caesar de Bazan. Régi kedves vigjáték ez a Don Caesar, mely még akkor készítettett, mikor a hatás kiaknázása érdekében nem kellett sikamlós ötletekhez nyulni. Megvan benne a történeti háttér s tiszta levegő árad felénk belőle, nem nélkülözvén az erkölcsi tanúságot sem.

Ez a Don Caesar egy vidám, jó kedélyű férfi, aki nagy szívének lesz áldozata. Mikor vele találkozunk, egyebe sines grófi címénél. Hanem azért gavallér tetőtől talpig. Egy fiu megmentéséért, kit a kapitánya ötven botra ítél, megszegi a királyi rendeletet, mely abban áll, hogy nagyhéten párbajt vívni nem szabad. A sértegető kapitányt leszurja, de a királyi parancs értelmében börtönbe kerül s akasztófára ítéltetik.

Két órája van még hátra az életből, mikor a király főminisztere megjelenik nála s ajánlatot tesz neki, hogy golyóra kegyelmeztetik meg, ha hajlandó egy általa ismeretlen nővel házasságra lépni. A halála perczén is vigkedélyű Don Caesar rááll az alkura, csak azt kívánja, hogy még egyszer jól mulathasson a kivégeztetésére kirendelt katonákkal. És most a darab legérdekesebb jelenete következik. Terített asztal kerül elő; a katonák bejönnek s érzésteljes dal közben fogyasztják a jó bort.

Ezután megjelenik a miniszter a mélyen lefátyolozott hölgygyel. Don Caesar kézen fogja és a katonák kísérete mellett elmennek esküvőre. Kévs idő múlva visszatér a miniszter a hölgygyel s közvetlen ezután lövés dördül el, mely Don Caesar kivégzését jelenti.

Amde a vidám lovag nem hal meg, mert az általa megvédett fiu Lazarillo kiszedte a katonák fegyvereiből a golyókat. A miniszter méltó álmélkodására ismét visszatér és előköveteli feleségét, kit a spanyol király akar kedvesévé tenni. Sok érdekes epizód után megismerkedik feleségével, megmenti azt a bírály támadása elől, kit meggyőz arról, hogy míg ő itt udvarol, otthon a királynét támadta meg becsületében a kegyelt miniszter, kit ő leszurt.

A király megöleli Don Caesart s a belépő néptömeg előtt kijelenti, hogy a nemes gróft Granada kormányzójává nevezte ki.

Az előadás általában a sikerültebbek közé tartozott. A czimszerep épen Komjáthy egyéniségéhez illő. Meg is játszottá remekül a vig kedélyű lovagot. A börtöndal frenetikus hatást tett, sőt szokatlan hang is vegyül a tetszésnyilvánításba, mely sehogy sem illett bele a színházi tetszésnyilvánítás megszokott formájába.

T. Halmi Margit kitünően ábrázolta a esolnakos által megmentett apródot, aki késsőbb a főminiszter kegyeibe kerül.

Sziklay és Kiss Irén mulatságosan alakították a bábszerű öltözetben hivalkodó marquist és marqisnét.

Fái Flóra Maritana utczai énekesnő szerepében tőle megszokott eleganciával, igazi érzéssel játszott.

Bartha, Odry szintén elfogadható alakítást nyújtottak.

Az érdekes darabot közepes számú közönség élvezte.

Szeged a kerületi rendszer ellen. Hogy az a vaktában kibocsájtott tervezet, a melyet Festetich Andor gróf a vidéki színészet rendezése ügyében bocsájtott ki, milyen elégtelenséget kelt az illetékes vidéki központokban, legjobban bizonyítja, hogy a nagyobb vidéki városok egymásután foglalnak állást a vidéki színészet illetően rendezése ellen. Most — mint tudósítónk jelenti — Szeged színügyi bizottsága jelentette ki, hogy ezt a tervezetet károsnak tartja Szeged színügyére nézve, miért is az ellen tiltakozik. A szegedi színügyi bizottság álláspontja ebben az ügyben az, hogy Szegedre és a többi nagy

vidéki városokra, melyeknek színügye közvetlenül az állandósítás előtt áll: káros a kerületi beosztás, mert ez ugyanannyi időre visszaveti ezeket a városokat az állandósításban, a mennyi időre a szövetség létrejönne. Ezeket a városokat (Szeged és Debreczen) magukra kell hagyni, mert a saját lábukon sokkal hamarabb eljuthatnak színészetük állandósításához, mint azzal a beteg tervezettel, melyet Festetich gróf készített és a melyből nem kisebb dolgok maradtak ki, mint Fiume színészetének rendezése és a pozsonyi színészet végleges és teljes megmagyarosítása.

Helyén való lenne, ha a debreczeni színügyi bizottság is tárgyalná már ezt a tervezetet — ha külön evégből egybehívott ülésen is, — mert Debreczen majd az utolsó lesz, holott elsőnek kellett volna lennie.

Sulamith. A mult színi évad legnagyobb sikert aratott darabja, a „Sulamith“ Goldfaden Dávid énekes legendája ez évadban vasárnap este kerül először színre. A műsorban ez estére jelzett „Dráma a tenger fenekén“ ez látványos dráma előadása, minthogy az új díszletek kelő időben el nem készülhettek, a jövő hétre halasztatott. A főszerepek a régi kerekben vannak s így ismét élvezetes estére van kilátás.

Halottak napján.

Debreczen, november 1.

Támadjatok fel örök álmaiktól, halottak, érezzétek, lássátok, mint siet sirjaitokhoz a rokonok, barátok ezre, hogy a kegyelet adóját lerójját. Hatoljon be ma sötét lakotokba az éltet adó napsugár; legyen körülöttek élet, mint volt egykor, míg nem ragadt el benneteket a mindig arató kaszás rideg keze...

Halottak napja van. Csöndes, zajtalan a temető; az enyészet örök birodalmában nincs semmi, mi megzavarná lakói álmát. És mégis ma nem lepi meg a zarándoklót az a fojtó, kellemetlen előérzet; nem látszik oly ijesztőnek, oly megbénítóknak ez a kínos eső. Igen, a sok fa, mely hűs árnyékot borít a sírok fölé, az a sok vadvirág, melyet gondos kezek ültettek a hideg hantokra, mind, mind azt látszanak zúgni: Felébredt, feltámadt a természet egy évi álmom után, ma szabad, ma pezsgő az élet, a mai nap a halottaké...

Egyszerre, mint varázsütésre, élet költözik a szomorú csend honába. Ifju, agg, férfi, nő, óriási emberáradat tolong a sírok felé. Ezernyi gyertya ég a sírokon, az emberek szemében néma fájdalom, de a mely sokat beszél, többet, mint a legbuzgóbb áhítat hangja. Sorra borulnak a rögökre a koszorúk ezrei; a természet minden bája, minden varázsa egyesítve rajtuk. A szívek mélyéből fohász, esdeklő könyörgés száll fel az Urhoz, hogy csendes, zavartalan nyugalmat kérjen az elköltözötteknek.

És mégis, valami fájó, valami kellemetlen érzés fogja el a figyelő lelkét. Nézd, a gazdag, büszke homlokán a bűnbánat, a kegyelet fájdalma helyett a dölyf üti fel tanyáját. Ah, hát a rang, a gőg hű uralmát ide is elhozzák az emberek! Pedig a természet minden nyilvánulása, a nyüzsgő embertömeg éles ellentéte a fényárban uszó, de mégis szomorú sírokkal, mind azt kiáltják: Emberia, ez szabad ország, a meghaltak köztársasága, hol mindenki egyenlő, mert valamennyi por és hamu. És mégis kísért a rang hatalma; a szegények oly alázatosan rebegik fohásaikat, alig merik felvetni szemeiket a jeltelen sírok, korhadt fejfák mellől, hogy megtartsák a hatalmas obeliszeket. Azok mellett a hatalmasok állanak, de nem sírnak, nem merülnek el a közös, Istentől rendelt fájdalomba s eltelt önhittségükben nem érzik, hogy mily boldogtalan az, kinek hamvai ragyogó érzéköporsóban nyugosznak s mily édes üdvözülés a szomszéd sír lakójának a rátekinthető könnyel telt szempár.

Mit, Istennel akarnak ők dacolni, ki kegyelmességének legdicőbb jelét ép a mai napon mutatja! Nem gondolnak arra, hogy

egyszer ők is odakerülnek az ítélőszék elé hol részrehajlatlanul emel és sújt a Mindenható keze!

Ah, itt olyan fojtó a levegő. Tovább! Amott egy szegény anya siratja egyetlen korán elhunyt magzatát; mennyei fájdalom lángol könyező szemében, halk imát mormolnak ajkai.

A síron nem csinált virág, mit megrendelésre készítettek, nem mesterséges koszoru mit libériás szolga helyez a sírkőre. Nem, itt a fájdalom s a virág is igaz, őszinte; oly kedves illatot terjesztenek a gondosan összekötött nefelejtsek, ibolyák. Ime a nő felkél a rögökről szemében ott ég a szivigható fájdalom, a martíranya kínja, de nyomában suhan vigasztalva az édes megnyugvás, epedés Isten kegyelme után.

Amott nagy tudós sírja köré sereglik az ifjuság virága, java. Áldják a nagy férfi emléket, magasztalva hirdetik a nagy eszméket, miket az elhunyt megpendített, de miknek diadalát nem érhető el. De ha van égi kegy, éreznie kell sírjában is, mily hála fűzi az egész világot rideg hantjaihoz, halani, látnia kell ezrek, meg ezrek örömteli mámorát, kik az ő kísérletének megvalósulását hirdetik s dicsőítik. Nyugodjék békében; adjon neki erőt az a tudat, hogy nemes buzgalommal ő is igyekezett megközelíteni Isten ideálját, mert élt s éltetett.

Fázom. Oly metszően sivit a szél, ugy borzongatja az embert. Ez a hideg környezet szomorú gondolatokat ad. De hát vajjon mind igazi ember volt e, kinek itt hálával, kegyelettel tömjéneznek? Vajjon nem hiába való-e minden emberi szózat annak, kitől az Ur az üdvöt megtagadta? Vajjon nem bűn, nem Isten káromlása az, ha mi ki akarjuk erőszakolni a boldogságot annak, kit Isten átkával sújt? Nem oly vétek-e ez, mint a Prométeuszé, ki lelopta az égből az enyhéadó tüzet?

Ugy incselkedik valami láthatatlan démon, Lucifer valamelyik elszabadult, fékevesztett, kárhuzatos zsoldosa, hogy szemébe vágjam sok áhítatoskodónak: Mit kerestek itt, ti törpék, ti istentelenek, kik nem tudtok felemelkedni lelketekkel az Urig, kik vétkeztek azzal, hogy áldoztok!...

De mintha a Teremtő is tudná ezt, egyszerre elhal az ajkon a kimondott szó, megbénul az eredendő tett s a kegyeletbe merülők áhítatos zsolozsmájába harsogva, bűnbánatra intve s erőt adva zug bele az égi szózat:

„De mortuis nil, quam bene!“

Gál Zoltán.

Halottak emléke.

— 1900. —

Fényben ragyog a sír hona
Megnépesült a néma hely.
Hosszantartó csendes álmát,
Halk zokogás oszlatja el.
Susog, beszél lehajolva
„Szomorufűz hervadt lombja“.

Árva gyermek szülét keres
Bemohosult hantok alatt.
Szemeiből bánatának
Gyöngyöző könyeseppje fakad
S szíve buját elzokogva
„Báborul a sírhalomra.“

Mintha esillagtenger égne
A ködös, bus éjszakában,
Ugy lobog a gyertya fénye
Kavargó szél zugásában;
Fájó hang kel a határon:
„Kis madárka sír az ágon.“

Szomoruan állok én is
A temető bus kertében.
Hisz nekem is van halottam;
Megtört vágyam, esalt reményem!
Oda minden boldogságom,
„Temelőbe, sírba vágyom!“

—r.

HIREK.

— **Zsigmond Sándor távozása.** November 4-én fogja bucsupredikációját tartani a szoboszlóiak kedvelt lelkésze, Zsigmond Sándor és november 5-én fogja hajduböszörményi új állását elfoglalni. Ez alkalomból kifolyólag a hajdu-szoboszlói társadalom nagy és fényes ovációkat rendez a bucsuzó esperes-lelkész tiszteletére. A bucsubeszéd meghallgatása után a különböző küldöttségek fognak nála tisztelegni a város, az egyházak, tanítóság, társadalmi egyletek és intézetek részéről, majd este fényes lampionos menetet rendez tiszteletére a daleyket szerenáddal a város közönségének részvételével. Este a Bika-vendéglő helyiségeiben nagyszabású bucsu-bankett lesz, mely előreláthatólag fényesen fog sikerülni. A bankettre Debreczenből is számosan fognak kirándulni. Szóval Hajdu-Szoboszló város közönsége megmutatja, hogy mennyire szeretete kiváló lelkészét. Az előkészületeket Kovács Gyula polgármester vezeti.

— **Szerencsétlenség munka közben.** Tóth Bálint 35 éves kőművesegéd két más társával egy több métermázsas sulyu síremléket akart az izraelita temetőben felállítani. Emelés közben a kő megesuzott s a Tóth jobb lábára zuhant s azt összeroncsolta. Kocsin szállították a lakására, mialatt nagy vérvesztést szenvedett. A rendőrség megindítja a vizsgálatot, hogy kit terhel a szerencsétlenségért felelősség.

— **Öngyilkos kereskedőség.** Kohn Vilmos derecskei születésű 21 éves kereskedőség reménytelenül szerelmes volt egy fiatal leányba, szerelme azonban nem talált viszonzásra, a miért is elhatározta, hogy bucsut vesz ettől az árnyékvilágtól. Ma reggel 6 órakor kiment Miklósteva végén levő vasúti őrház mellé s ott öngyilkossági szándékából egy 7 milliméteres forgópisztolyból magára lőtt. A golyó azonban a bal bordacsontok között megakadt s nem ölte meg a halni vágyó szerelme. Vagy harmincz lépésre elvándorolt az utra és torkaszakadtából kezdett segítségért kiabálni. Azonban beletelt egy óra is, míg a rendőrségi közegek s az orvos megérkeztek. Végtelenül bánja tettét s folyton faggatta dr. Varga Emil orvost, — ki a helyszínén megjelent, hogy életben marad-e. Beszállították a kórházba. Remélik, hogy életben marad.

— **Lezuhant a létráról.** Özv. Mészáros Kálmán Rákóczy-utca 19. szám alatti lakos eselédje, Török Eszter tegnap délelőtt ruhát akart a padlásra felvinni. Alig ért a sulyos teherrel a létra közepéig, megesuzott s majdnem három méter magasról a földre zuhant. Sulyos belső sérüléseket szenvedett; beszállították a kórházba.

— **Szokatlan hangok a színházban.** Egy idő óta úgy tapasztaljuk, hogy a színházban az előadásokat beszélgetésekkel s — mint tegnap este is — hangos közbeszólásokkal s folytonos beszélgetésekkel egyesek zavarják. Az ilyen viselkedés, eltekintve attól, hogy nem színházba való, zavarja úgy az előadókat, mint a nagy közönséget. A rendőrség tulajdonképpen azért van jelen, hogy az ilyen tulkapásokat megakadályozza. Tegnap este is helyénvaló lett volna, mikor már figyelmeztették az illetőket, hogy eltávolítsa a színházból. Láthatta a rendőrség, hogy figyelmeztetése mit sem használ, erősebben kellett volna fellépnie. Jövőben, ha hasonló esetek fordulnak elő, elvárjuk a rendőrségtől, hogy nagyobb erély-

lyel lép fel s nem engedi az előadást zavarni.

— **Eljegyzés.** Erőss Kálmán városi hivatalnok a napokban jegyezte el Sipos János tóti-i ev. ref. lelkész kedves leányát, Vilma kisasszonyt. A fiatal pár eljegyzéséhez mi is csatoljuk szerencsekívátnatunkat.

— **A temetők ünnepe.** A hosszú évben egy nap mindig a halottaké. Ősz derekán, a mikor avar fekszi meg a földet, csupasz ágakat zörget a szél és hervadásnak indulnak a kert és rét virágai, kijárunk a temetőbe és lerójuk kegyeletünket a hantnál, a mely alatt szeretteink nyugosznak. A mi virágja még van a kertnek, a sok fehér őszi rózsát, kihordjuk a sirra és a süppedő sárga föld fölött ékes puha ágyat vetünk a sápadt, illattalan virágszirmokból. És lángja támad a kegyeletnek. A temető, a mely annyi napon át elhagyott, néptelen, csöndes és sötét, kigyulad és az emberek sokasága járja. Csak az igazán elhagyottak hantja marad virágtalan. A nyugvó, porladozó halott odaköt mindekit a hanthoz, a mely sejtelmesen, titkosan borul a koporsóra. És a mig az olaj tart, a mécs lángja ég, áhitatos, könyörgő fohászokdás száll az Égnek a temetőben.

— **Megnyilt a gőzfürdő.** A pár napig átalakítás miatt zárva volt női gőzfürdő a „Margitban“ ma ismét megnyilt és a közönség rendelkezésére áll.

— **Szegedi esendélet.** Véres katonai affér híret kapjuk Szegedről. Az affér áldozata Agri a Gyula vivómester, aki éjjel egy óra után kissé ittas állapotban járkált a város egyik fő utján, amikor szembe találkozott Reinert Ede 46-ik gyalogezredbeli kapitánnyal és egy eddig még ismeretlen közhadseregbeli főhadnaggyal. A két tiszt békésen beszélgetett és a dülöngélő vivómester láttára a járda szélére tartott. Ez azonban kihívóan eléjük állott és rájuk kiáltott:

— Mit fiksziroznak?

— Nem fikszirozzuk. Menjen a dolgára! — volt a tiszt válasza.

A vivómester nem tágitott, úgy hogy a kapitány a kezével félretolta az utból és mikor Agri ismét erőszakoskodni kezdett, rendőrért kiáltott. Rendőr azonban nem jelentkezett. Agrimát, úgy látszik, bosszantotta, hogy a kapitány rendőrért kiált; igen ingerült lett és ráförmedt a két tisztre:

— Hogy mertek engem megérinteni?

Majd se szó, se beszéd, hasba rugta a kapitányt.

A kapitány erre kardot rántott és teljes erővel fejbe vágta a vivómestert, a ki eszméletlenül bukott a földre. Csakhamar azonban feltápáskodott és ismét nekiment a tisztnek. Erre a másik tiszt kardot rántott és mivel Agrima ekkor sem tágitott, össze-vissza vagdalták. Több sulyos sebtől boritva összeesett. Később mások segítségével a városi kórházba ment, a hol sebeit bekötötték. A két tiszt nyomban a rendőrségnek, majd az ügyeletes katonai parancsnoknak jelentést tett a sajnálatos incidensről.

x **Svéd torna órákat tartok naponként délután 4—5-ig leányoknak; 5—6-ig fiúknak.** Felnőtteknek megbeszélés szerint. — Dr. Szász Adolf Kossuth utca 9. szám.

— **Elveszett.** Ma délelőtt a városházától a Batthyány-utcaig terjedő uton egy borítékba zárt könyvecske és ebben 5 db. 10 frtos bankjegy. A becsületes megtaláló kéri a talált tárgyakat lapunk kiadóhivatalában átadni, hol esetleg illő jutalomban részesül.

— **Ölcső mulatság.** Mulatságos vidám perczeket szereshet magának, a ki a díszes kiállítású, trófás versoket tartalmazó *Vidám versek* című kötetet megszerzi. Ára eddig két korona volt, de most *egy korondért* megvehető szerkesztőségünkben. Megrendelés eszközölhető a lapkihordók útján is.

x **Szép bajusz** leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető a híres **Hajdusági pedró** használata által, mely minden bajuszpedró készítmények között a legjobb!

A bajuszt szép állásban tartja, nem törri, nem tépi ki és *soha sem keményedik* meg.

Teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül, *terpentint* nem tartalmaz, igen kellemes illatu és *soha sem avasodik* meg.

Egy doboz ára: fehér és barna színben 40 fillér. Kapható: Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerárában, H. Szoboszlón.

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papírkereskedésben kaphatók.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **55 évig vártak egymásra.** Ritka két hü szív egyesült a minap Marshalltownban. Copo Tamás és Carpenter Hanna esküdtek egymásnak örök hűséget. Az új párnak volt ideje egymás jó és rossz tulajdonságait kiismerni, mert 55 éve ismerték egymást és 40 évig jártak jegyben. Először azért nem kellettek egybe, mert a leány szülei azt mondták, hogy fiatalok a páros életre, aztán meghalt a leány atyja s anyja azt kívánta, hogy, beteg lévén, ápolja, amit, ha férjhez menne, nem tehetett volna meg oly alaposan. A beteg asszony azonban nem halt meg, elérte az 50-ik, 60-ik, 80-ik, sőt még a 90-ik esztendő, végre most 95 éves korában meghalt. Erre aztán összekeltek az elaggott jegyesek.

* **Érthető.** Bankár: Oh, Lili, ha megajándékozna kegyével...

Ballerina: Ajándékozni? Hát olyan szegény magam?

* **A francia katonamérték.** Franciaországban új szó van arról, hogy a gyalogsághoz sorozandó katonák testi magasságának mértékét leszállítsák. Az erre vonatkozó javaslatot már Galliffet hadügyminiszter készítette el és így Andrének, a jelenlegi hadügyminiszternek csak a már kész tervezet kell a kamarával megszavaztatnia. A javaslat értelmében az eddigi 154 centiméter helyett csak 152 centiméter magasnak kell valakinek lenni, hogy kimondhassák reá: bevált!

* **A ki nem jó zavarba.** Kolportőr: Uram! Egy kitünő könyv, tessék megvenni.

Ur: Nem szoktam olvasni.

Kolportőr: De a gyermekek.

Ur: Csak egy macskám van.

Kolportőr: Ugy? hát akkor tessék megvenni, hogy legyen mit a macska után hajtatani!

* **Éhség Johannesburgban.** Johannesburgban, Transzválaban olyanok az állapotok, hogy ha valahonnan gyors bevitel nem történik, a városba menthetetlenül kitör az éhség. Már régen nem kapni cukrot, rizst, lisztet, tejet, vaját, még drága pénzért sem. A háboru alatt hol a burok, hol az angolok felemésztették mindent. A citromnak darabja 40—60 fillér. Egy skatulya gyufa másfél korona, egy gombolyag ezérna három korona, nagyon közönséges hus kilója hat korona, egy zsák burgonya 60—80 korona, egy tehén 2000—2500 korona. Mióta az angolok az urai a városnak, azóta egyetlen kocsai élelmiszer vagy más áru nem ment a városba.

REGÉNY.

Tengeri betegség.

(Elbeszélés.)

— Egy orvos élményei. —
Németből: Dr. Ujlaki Hugó.

(Folytatás.)

5.

— Most mindnyájan elmentek! —
mondá aztán nevetve és lábait kinyújtotta a padon. — Ki gondolta volna, hogy valaki 45 esztendősen korábban ily bolondságokkal foglalkozzék? De a hölgynek igaza van. Az idő telik vele és a tengeren mégsem kellemes, ha a szél fu. Szürke köpenyével lábait betakarta és esendesen tekintett maga elé. Közben a kis jármű erőlyesen küzdött a felkorbácsolt tenger ellen, erőlyesen, de lassan.

III.

Már 4 óra volt. Juist sziget mellett haladt el a hajó.

Tán egy órája vagy tovább is, ült egyedül a „szürke“, midőn a kormányos a kajüt ajtaján fejét bedugta.

— Mienheer (uram), ha ön doktor, jöjjön azonnal a kajütbe... ott rosszul lett egy hölgy.

— Mi baja? — kérde a doktor.

Kicsinylősen mosolyogva mondá a tengerálló ifju, hogy az illető hölgy valószínűleg „megőrült“ (t. i. „tengeri beteg“) és távozott.

— Ez a rossz tett átka... most doktor vagyok és... nem is konyitok hozzá! — monológizált az idegen.

Lement a lépcsőn, melynek legalsó fokán Oldekopp titkos tanácsos leánya már várta.

— Ah gondolja csak, doktor ur... hiszen ön a mi szerencsénknek csakugyan az, mint a kormánytanácsosné közölte... gondolja csak, Berta unokanővérem egy fél óra

óta a legfélelmetesebb göresökben fekszik... ő most oly különös... nem tudok vele mit tenni. Általában egyedül én vagyok még képes magamat fentartani... a többiek mind holtak gyaánát feküsznek.

— Mindenekelőtt meg kell nézmem, kisasszony! Tehát unokanővére, a szép... a szőke hölgy? — javította ki magát és bement a szalonba, hol félhomály uralkodott.

A nagy szegletdiványon egy alak mozgott. A doktor közelebb lépett. A szőke felgyenesedett; vastag haja félig kibomolva csüngött esinos, halotthalvány arcába, kék szemei tóra voltak nyilva, de az idegent nem látszott felismerni.

— Hagyjatok engem... meg akarok halni! — kiáltott kellemetlen, nyers hangon és elutasítólag intett kezével, melyet azonban ellenállás nélkül átengedett a doktornak, midőn az, órájára nézve, úterét tapogatta.

A figyelmes szemlélőnek feltűnhetett volna, hogy az orvos kissé sokáig kereste az úteret és a ki jól hallott, talán észrevehette volna, amint mondá:

— Az ördögbe, nem találom a pulzusát.

— Azután kezét a beteghomlokára fektette. Teljes határozottsággal sugta most az aggódva várakozó Helénnek:

A dolog nem jelentéktelen... az érverés gyorsabb... a hőmérséklet emelkedett...

Szünet... gondolkodás... felette komoly arez... azután önbizalommal:

— De gondolom, a nagyobb bajt megakadályozhatjuk! Kisa szszonyom, most néhány óvszert fogok előkészíteni és a véletlenül birtokomban lévő, használható orvossgokat is elő fogom hozni. Kérem, hogy addig a fiatal hölgynek a kényelmetlen halcsontot tartalmazó ruhadarab eltávolítása által szabadabb lélegzést biztosítani sziveskedjék... Öt percet mulva itt leszek.

Mialatt Helén, a rendelkezés szerint, unkanővéréről a halcsontpánczélt eltávolította, — miközben ez ujjabb dühöngésbe esett, — az idegen felsietett és pedig előbb a kormányoshoz.

— Hozzon jeges vizet és kevés ecetet, le a hölgy szalonba és azután egy üveg legjobb cognacot!... Orvos jelenlétében ez semmiesetre sem árthat, — tevé hozzá magában.

— Igen, én is ajánlottam már a hölgynek cognacot, midőn félt, hogy megint a tengeri betegség bolondja lesz, — magyarázta a kormányos — és azután meg is ivott négy pohárral!

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 35.

Bérlet 28-ik szám „A“

Holnap, pénteken, november 2-án:
ujdonságul először:

B. A. L. E. K.

Operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Piperlin Székely M.	Vetiver Ifj. Szatmáry
Zenáide Perényi M.	Roussignak Karacs Imre
Merlingárd Nagy Gyula	Calombe F. Kállai L.
Bardinet Környey B.	Celine K. Galyassy P.

Holnapután, szombaton, november 3-án:
ujdonságul másodszer:

B. A. L. E. K.

Operette 3 felvonásban.

Színházi műsor.

Vasárnap, nov. 4 én két előadás:
délután A b a b a. Nagy operette 4 felv.
— Este Dráma a tenger fenekén. Látványos színmű 10 képbén.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

ERZSÉBET SZŐLŐTELEP.

Szőlővessző eladás.

A gróf Degenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak tulajdonát képező „Erzsébet“ szőlőtelep kitűnő minőségű fajtisztá szőlővessző terméséből ez évben mintegy 500,000 darab eladó és pedig:

I. Két éves gyökeres.

Olasz riziing, kadarka, oportó, nagyburgundi és kövidinka őszi szállításra ezrenként 20 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 22 korona.

II. Sima vessző.

Olasz riziing, kadarka, oportó, nagyburgundi, kövidinka, ezerjő és zöld szilváni őszi szállításra ezrenként 5 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 7 korona.

III. Csemege szőlővessző.

Fehér és piros chasselas és passatutti őszi szállításra ezrenként 10 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 12 koronáért.

Nagyban vásárlásnál 10% engedmény.

A megrendelés eszközölhető az „Erzsébet“ szőlőtelep irodájában

Debreczen, Kossuth-utca 32.

Chief-Office 48., Bricton-Road, London, SW.

Thierry A. gyógyszerész

DIGESTIV

pora valódi angol egytetemes ét- és emésztő-por, mely gyomorbetegségek minden neménél hatás tekintetében utólrhetetlen. Étvágygerjesztő és előmozdítja az emésztést. Minden doboznak a készítő aláírásával kell ellátva lenni. Egy dobozt 3 korona előleges beküldése után bérmentve küld.

Apotheker A. Thierry's Balsam-Fabrik
in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 15.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 15.

■ rovásban az egyszeri beiktatás 10 szög 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhető az apró hirdetések postautalványával; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyzhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Antal Vinczéné	Kiadó	Zongoraórákat ad,
szabászati és női varrodájába, varró és tanuló leányok felvételnek. Csapó-utca 18. sz.	1900 május 1-ére Burgondia-utca 16. szám alatt 7 szoba, fürdőszoba, hozzá tartozó mellékhelyiségek, házmesteri lakkal, külön udvarral ellátott urilakás, új házban jóvizű kuttal. Bővebbet Berger Jenő építész irodájában Széchenyi-utca 21.	illetve zongorázni tanítást elvállal uri házaknál, nagyon jutányos díjazás mellette egy intelligens urilakás Arany János-utca 43. sz.
Veszek ócska vasat és mindenféle fémet. Klein Jakab, Piacz-utca 26. sz.		

Az özv. Seréby Fülöpné urnő és gyermekei tulajdonát képező következő ingatlanok, u. m.:

1. A közbárányhid mellett fekvő 73 kat. hold területű majorsági föld, 4 hold szőlővel s gazdasági épületekkel,
2. A csere alatt, a nagylétei és diószegi-ut közt fekvő 112 kat. holdnyi ujosztású föld,
3. A szepes-pusztai- és a fehértemplomi-ut közt fekvő 7 kat. holdnyi ujosztású föld,
4. A varga-utcai dűlőben fekvő 65 kat. holdnyi ondódi föld tanyaépületekkel,
5. A hatvan-utcai dűlőben fekvő 11 kat. holdnyi ondódi föld,
6. A piacz-utcai 3 ik dűlőben fekvő 24 kat. holdnyi ondódi föld,
7. A piacz-utcai 4-ik dűlőben fekvő 6 kat. holdnyi ondódi föld,
8. A piacz-utcai 6-ik dűlőben fekvő 18 kat. holdnyi ondódi föld,
9. A 24 kat. holdnyi piaczi kaszáló
10. A 974 és 180 □ öl területű 2 drb. vargakerti föld,
11. A piacz-utcai 83. sorsz. házastelek,
12. A Deák Ferencz-utcai 13. sorsz. házastelek, az azon levő berendezett eczetgyárral együtt,
13. A nyugoti-utcai 31. sorsz. házastelek

szabadkézből eladók.

Venni szándékozók értekezhetnek dr. Magoss György ügyvéddel, Piacz-utca 7. szám alatt.

KÖNYVKÖTÉSZEZET. * PAPIRKERESKEDÉS.

CSOKONAI-NYOMDA

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. SZ.

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészies kivitelű díszmunkák is készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, címkek, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámplákatok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, díszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE:

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — a legrövidebb idő alatt készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napi ıvek, lejáratı jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerzıdéses kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI RENDEZŐK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bálı meghívók, szinlapok, programmok, beléptı jegyek, díszes táncrendek, stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatú finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

Könyvkötészetünk a modern technika eszközeivel dusan felszerelt könyvkötészet és díszmü-intézet, elvállalja gyors, olcsó és izléses elkészítését:

Iskolai könyvek,
Könyvtárak,

Ipari és kereskedelmi könyvek,
Nyomtatványok,
Díszes táncrendek

Emlékkönyvek,
Albumok,

és minden e szakmába vágó különlegességeknek.

Ajánljuk a kor igényeinek megfelelően berendezett

Papirkereskedésünket

melyben a legjobb minőségű papír-, író-, rajz- és festészeti szerek kaphatók. Ajánljuk továbbá dusan felszerelt papírgyári raktárunkat, mindennemű irodal-, csomagoló-, levélpapírok beszerzésére, továbbá iskolai írások és füzetek, tollak, tollszárak, teljes irodal és iskolai berendezésekre.

A Debreczeni Ellenőr

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vállal hirdetések feltűnő és izléses kivitelben.

Minden munka a legnagyobb gonddal kiállítva mindamellet más kezdetleges kivitelnél olcsóbb áron.